

BTTR470OMA Vallás- és kultúrtörténet szeminárium

2023/24-es tanév I. félév

tematika és irodalom

Mindenkinek kötelező órai beszámolót tartani az alábbi témák közül egyet kell választani. AKI NEM JELENIK MEG A BESZÁMOLÓJA IDŐPONTJÁBAN, ANNAK NEM TUDOM ÉRTÉKELNI AZ ÓRAI TELJESÍTMÉNYÉT! Az órai beszámolóhoz ppt-t kell készíteni, a szóbeli előadást és a ppt-t külön értékelem.

A szemináriumon 2 ZH-t írunk.

A két ZH, az órai beszámoló és a ppt-re adott jegyek átlaga adja a szemináriumi jegyet.

I. Görög vallás- és kultúrtörténet. Mindenkinek kötelező irodalom:

Hahn István: Istenek és népek. Budapest, 1980. Az Olümposz alatt. 173-209.

I. A görög pantheon. Az ókori olimpiai játékok

Beszámoló: 1. Az olympiai játékok, mint kultusz. Finley, M. I. – Pleket, H. W.: Az olimpiai játékok első ezer éve. Budapest, 1980. 24-61.

II. A jóslás és a jósdák

Beszámoló: 2. Apollón. Hegyi Dolores: A görög Apollón-kultusz. Budapest, 1998. 13-21., 79-98.

III. A polisok vallása

Beszámoló: 3. Athén ünnepei. Hegyi Dolores: Polis és vallás. Budapest, 2002. 45-61.

IV. Görög hétköznapiak – 1 ZH

Beszámoló: 4. A görög lakoma. Forisek Péter: Görög szümposzionok - makedón tivornyák. III. Alexandrosz makedón király ivászatai. Történeti Tanulmányok 27, 2019, 6-16.

II: Hellenisztikus és római vallás- és kultúrtörténet. Mindenkinek kötelező irodalom:

Hahn István: Istenek és népek. Budapest, 1980. Állam és vallás szövetsége Rómában. 210-224.; ill. Valláskeveredés, misztériumok és megváltáshit. 224-257.

V. A hellénizmus

Beszámoló: 5. Vallás és filozófia. Bengtson, Hermann: A hellenisztikus világkultúra. Szeged, 2010. 45-60.

6. A hellenisztikus és római uralkodókultusz kezdete. Nagy Sándor, mint isten. Bosworth, A. H. B.: Nagy Sándor. A hódító és birodalma. Budapest, 2002. 393-410.

VI. A római pantheon

Beszámoló: 7. Az ősi római vallás. Gesztelyi Tamás: A római vallás története. Nemzeti Tankönyvkiadó, 1993. 7-22.

8. A klasszikus római vallás. Gesztelyi Tamás: A római vallás története. ... 23-34.

VII. A római papság

Beszámoló: 9. Pontifexek és flamenek. Thomas Köves-Zulauf: Pontifex és flamen: a római vallás sajátosságai. In: Római vallás és irodalomtörténeti tanulmányok. Budapest, 2021. 81-101.

VIII. A Forum Romanum és építményei

Beszámoló: 10. A Forum Romanum templomai. Pescarin, Sofia: Róma. Az örök város régészeti emlékei. Budapest, 2000. Saturnus temploma, a Concordia templom, Vesta szűzek szentélye

11. A Forum Romanum diadalívei. Pescarin, Sofia: Róma. Az örök város régészeti emlékei... Titus és Septimius Severus diadalívei.

IX. A római császárkultusz

Beszámoló: 12. Az augustusi vallási megújulás. Jones, A. H. M.: Augustus. Budapest, 1976. 214-239.

13. A császár, mint isten. Grüll Tibor: Az utolsó birodalom. Typotex, Budapest, 2007. 131-139.

X. Az augustus-kori irodalom, mint emlékezhely – 2. ZH

Beszámoló: 14. A saeculumok és a saecularis játékok. Németh, György: Saeculum. Mikor ér véget egy évszázad? Café Babel 3/10, 1993, 49-62. (megtalálható gyűjteményes kötetben is: Németh György: A zsarnokok utópiája. Atlantisz, Budapest, 1996.)

XI. A provinciális vallások

Beszámoló: 15. Pannonia vallásai. Mócsy András: Pannonia a korai császárság idején. Budapest, 1975. 63-69., 180-183., Mócsy András: Pannonia a késői császárságban. Budapest, 1975. 76-87., 157-164.

A beszámolókhöz ajánlott további szakirodalom:

Adamik Tamás: Római irodalom. A kezdetektől a Nyugatrómai Birodalom bukásáig. Pozsony, 2009.

Adorno-Beschi-Ferrara-Lauffer: A klasszikus Athén. Budapest, 1966.

Devecseri Gábor: Kalauz Homéroszhoz. Budapest, 1974.

Grüll Tibor: Az utolsó birodalom. Typotex, Budapest, 2007.

Hahn István: Istenek és népek. Budapest, 1980. Az Olümposz alatt (173-209. old)

Hegy Dolores: Polis és vallás. Bevezetés a görög vallástörténetbe. Budapest, 2002.

Karsai György: Homérosz: Iliász. Budapest, 1998.

Karsai György: Homérosz: Odüsszeia. Budapest, 1998.

Kertész István: Az olümpiai játékok története. Budapest, 1996.

Németh György - Ritoók Zsigmond - Sarkady János - Szilágyi János György: Görög művelődéstörténet. Budapest, 2006.

Pescarin, Sofia: Róma. Az örök város régészeti emlékei. Budapest, 2000.

Spawforth, Tony: Az ókori Görögország templomai. Pécs, 2006.

Debrecen, 2023. szeptember 1.

Dr. Forisek Péter
egyetemi docens